

Nya vallsorter inför säsongen 2016

Här presenteras fem nya vallsorter som är under marknadsföring inför växtsäsongen 2016, enligt uppgift från utsädesfirmorna Scandinavian Seed (SSD) och Lantmännen Lantbruk (LmL). Förkortning före snedstreck = angår utländsk sortföreträdare; Ba = Barenbrug, Bor = Boreal och DLF = DLF Seed and Science. Resultaten baseras på den officiella sortprovnings t.o.m. 2015. I första hand är det sorternas uthållighet, avkastning och näringskvalitet som jämförs.

Vicky (LmL), tetraploid medelsen rödklöversort, godkänd för den svenska sortlistan 2009. Resultaten visar att Vicky i Götaland och Svealand har lika stor avkastning både totalt och i första skörd som mätaren SW Nancy. Undantaget är total skörd andra vallåret i Götaland och första skörd andra vallåret i Svealand som båda blev större för Vicky, vilket visar bra uthållighet och produktionsförmåga i dessa områden. Sorten är lämplig för odling i Götaland och Svealand. Sedan 2013 är sorten mätare i sortförsöken i södra och mellersta Sverige.

Ostro (Ba/SSD), tetraploid tidig rödklöver förädlad i Tjeckien. Sorten är sex dagar tidigare än den medelsena mätaren SW Nancy, vilket ger mindre innehåll av råprotein vid samtidig skörd. Resultaten visar stor total avkastning i Götaland båda vallåren, men i Svealand är avkastningen mer i nivå med SW Nancy och andra medelsena sorter. Första skörd är i nivå med SW Nancy, men återväxten är betydligt större båda vallåren i båda områdena. Ostro visar sin tillväxtpotential bäst i Götaland, men passar också under normala förhållanden i Svealand.

Rhonia (Bor/SSD), finsk timotejsort som godkändes för svenska sortlistan 2011. Rhonia är en dag senare i begynnande axgång än mätaren SW Switch, vilket ger lite högre smältbarhet och större energiinnehåll vid samtidig skörd. Resultaten i södra och mellersta Sverige visar att Rhonia är en uthållig och produktiv timotejsort som passar bättre

Foto: Magnus Halling

i Svealand än i Götaland. Rhonia har särskilt god första tillväxt första vallåret. Total skörd i Svealand ligger i nivå med SW Switch båda vallåren, vilket visar god uthållighet, men första skörd är oftast större och andra skörd oftast mindre än SW Switch. I Götaland är totala skörden mindre för Rhonia jämfört med SW Switch. I norra Sverige har sorten lika stor avkastning som Grindstad i första till tredje årets vall.

Karolina (Bor/SSD), finsk rörsvingel som har provats i Sverige sedan skördeåret 2013. Avkastningen ligger i nivå med rörsvingelhybriden Hykor i vall I i Götaland och Svealand. I andra årets vall är avkastningen mindre än för Hykor. Provningsresultat från andra årets vall finns för två år, men årets resultat har inte hunnit utvärderas klart. Sorten är upp till en vecka senare än Hykor och ger därför en bättre näringskvalitet i form av högre halt råprotein, högre smältbarhet och lägre halt NDF vid en samtida jämförelse. Genom detta ger Carolina också möjlighet till ett bredare skördefönster.

Indicus (DLF/SSD), medelsen diploid sort av engelskt rajgräs förädlad av DLF i Danmark. Sorten har provats i Sverige sedan 2011 (skördeår), med vissa uppehåll. Begynnande axgång är två dagar senare än mätaren SW Birger, men näringskvali-

teten för dessa två sorter är lika. Indicus har god uthållighet och avkastning i Götaland och har andra vallåret gett en mycket god återväxt jämfört med mätaren SW Birger. I Svealand har avkastningen andra vallåret (endast två försök) varit betydligt mindre jämfört med SW Birger, särskilt totalt och i första skörd. Med hänsyn till resultaten rekommenderas sorten i första hand för Götaland.

Magnus Halling, SLU, Inst. för växtproduktionsekologi, tel: 018-67 14 29, e-post: magnus.halling@slu.se

Lästips

Barrlund, M. 2015. Sortprovning 2014 – vallgräs och vallbaljväxter. Sveriges lantbruksuniversitet. Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap. Nytt 3. 4s.
Halling, M.A. 2012. Vallväxter till slåtter och bete samt grönfoderväxter. Sortval för södra och mellersta Sverige 2012/2013. Sveriges lantbruksuniversitet. Inst. för växtproduktionsekologi. 68 s. <http://www.ffe.slu.se/FFE/Info/sortvall.htm>

Intervju med Anna Carlsson,
Svenska Vallföreningens
nya ordförande,
i 2016 års första nummer!

Uppskatta ensilagemängden genom borrhprov

Många av oss har nog tagit ett borrhprov från en plansilo för att få fodret analyserat för torrsubstans, energivärde, protein och fiber. Alla har dock inte tänkt på att om man väger det urborrade provet och sedan sticker ner en tumstock i borrhålet för att mäta djupet, ja då kan man räkna ut volymvikten. Det ger ett bra mått på hur man har lyckats med packningen. Det ger dessutom en säker uppskattning av hur mycket ensilage som finns i silon.

Ett examensarbete vid SLU har genomförts av Ruonan Wang i samarbete med Claes Jonsson, Ekolog AB, med syfte att studera metoden att väga borrhkärnor för att uppskatta volymvikten, dvs. densiteten, av ensilaget i silon. Fyra gårdar med stora plansilor valdes ut och besöktes under vinterhalvåret då uttagningen var i full gång. Man testade två olika borrar, dels JTI-borren med 39,8 mm innerdiameter, dels Stickit-borren som säljs av Ekolog AB med 23,2 mm innerdiameter. Plansilorna var ca 40 m långa, 7–13 m breda och 3 m höga, och ensilagens ts-halt varierade mellan 24 och 32 %. Metoden man använde var som följer:

Från toppen borrhade man ca 60 cm djupt och sparade ensilaget i en plastpåse. Man måste borra upprepade gånger och tömma borrhkärnan för att nå 60 cm. Därefter använde man gårdens blockurtagare och tog ut ett block ensilage där man borrhade och vägde det. Blockurtagarna tog 60 cm höga block som vägde ca 400–500 kg. Efter att det översta blocket tagits ut upprepades borrhningen ner till botten av silon (bild 1 och 2).

Densiteten varierade mellan 212 kg ts/m³ för den sämst packade silon till 257 kg ts/m³ för den som packats bäst. Det skilde mycket mellan de övre och undre lagren. Genomsnittet över alla fyra gårdar var 195 kg ts/m³ i översta lagret, 247 kg ts/m³ i mellanlagret och 256 kg ts/m³ i det understa lagret.

Densiteten man fick fram genom att väga borrhprov jämfördes med det som erhöles när hela block vägdes, och värdena visade sig stämma relativt bra överens. Borrhproven har vanligen avvikit inom ± 4 % från blocken. På gården med lägsta ts-halten var dock vissa avvikelser upp till 13 %. Generellt kan vi konstatera att den mer lätthanvända Stickit-borren var lika bra som den större JTI-borren (tabell 1).

Tabell 1. Korrelationskoefficienter för densitet mellan JTI-borren, två upprepningar av Stickit-borren och block. Medeltal för alla gårdar och lager, 18 prov (4 lager på två gårdar + 5 lager på två gårdar)

	JTI och Block	Stickit 1 och Block	Stickit 2 och Block	JTI och Stickit 1	JTI och Stickit 2	Stickit 1 och Stickit 2
Korrelationskoefficient	0,85	0,86	0,85	0,73	0,74	0,88
Signifikans, <i>p</i>	<0,0001	<0,0001	<0,0001	0,0005	0,0004	<0,0001

Slutsatsen är att man genom borrhprov på ett godtagbart sätt kan uppskatta densiteten i plansilor. Det är emellertid förenat med en del besvär att borra hela vägen ner i botten på en plansilo, vilket naturligtvis är bäst för att få ett representativt prov.

Foton: Rolf Spörndly

Bild 1 och 2. Densiteten mättes genom borrhning i lager för lager. Borrhkärnan jämfördes med vikten av hela blocket.

Vet man att grönmassan är homogen och inte varierar i näringsvärde, kan ett enklare sätt dock vara att ta ett ca 60 cm djupt borrhprov från toppen av en ”hylla” efter blockurtagaren, ungefär halvvägs ner i silon (bild 2). Mät hur djupt du borrhade, väg hela provet och sänd därefter lämplig mängd till analys. När analys-svaret kommer kan man använda ts-halten för att uppskatta ensilagens densitet. Räkna ut ensilagens densitet i kg ts/m³ så här:

$$\text{kg ts/m}^3 = (1000 \times \text{Vikt} \times \text{Ts}) / (\text{Diam} \times \text{Diam} \times 0,7854 \times \text{Djup})$$

Vikt = borrhkärnans vikt i gram

Ts = ts-halt i %

Diam = borrhens innerdiameter i mm

Djup = borrhkärnans djup i cm

Rolf Spörndly, SLU, Inst. för husdjurens utfodring och vård, tel: 018-67 19 92, e-post: Rolf.Sporndly@slu.se

Lästips: Wang, R. 2012. Estimation of silage density in bunker silos. Sveriges lantbruksuniversitet. Inst. för husdjurens utfodring och vård. Examensarbete 396, <http://stud.epsilon.slu.se/4977/>

OptiVallTM
OPTIMERAR DIN VALLODLING

God Jul & Gott Nytt År!

Ett enkelt val!

www.scandinavianseed.se

Foto: Sofia Persson

Svenska Vallföreningen höll sitt årsmöte under Kötttriksdagen

I samband med Kötttriksdagen 20–21 november på Vildmarks-hotellet i Kolmården höll vi i Svenska Vallföreningen vårt årsmöte. Årsmötena hålls på olika platser i landet och vi söker gärna samarbete med andra organisationer med intresse av vall. Även om vi framförallt har mjölkproducenter som medlemmar så finns även många köttproducenter i våra led. Påtagligt många av de vi mötte visade sig också vara medlemmar i Svenska Vallföreningen.

Kötttriksdagen är ett årligt arrangemang hos Sveriges Nötköttsproducenter (SNP) med seminarier och årsmöte. Arrangör i år var den lokala föreningen Östra Nötköttsproducenterna. Till sin hjälp hade de Hushållningssällskapet i Östergötland.

Späckat mötesprogram

Kötttriksdagen inleddes med studiebesök på Scans slakteri i Linköping. Efter lunch öppnades Kötttriksdagen av landshövding Elisabeth Nilsson varefter årsmötesförhandlingar vidtog både för Nötköttsproducenterna och parallellt även i Svenska Vallföreningen. LRF:s ordförande Helena Jonsson avslutade eftermiddagsprogrammet med ett anförande på temat svensk nötköttsproduktion i framtiden. På fredagskvällen avnjöts en superb middag med underhållning, efterföljd av dans till långt efter midnatt.

På lördagen genomfördes ett späckat seminarieprogram med föreläsningar enligt följande:

- **Vallkvalitet** (Malin Lovang, Lovang Lantbrukskonsult)
- **Utfodring** (Helena Stenberg, Tingstad Lantbruk / Hanna Almérus, Växa Sverige)
- **Djurhälsa** (Malin Bengtsson, Gård & Djurhälsan / Margareta Dahlberg MD Lantbruksråd / Anita Jonasson och Anette Seeman, Gård & Djurhälsan)
- **Avel** (Karolina Pousette, Växa Sverige)
- **Företagande** (Aron Cedergren, Christinelunds Gård / Thomas Jerneng, Växa Sverige)
- **Ekonomi** (Pernilla Salevid, PS Nöteekonomi / Jan Forssell, SNP)
- **Nytta med nötkött** (Eva Hagström, projektledare för proteintipset – mellangårdshandel med foder)

Föreläsningarna genomfördes i upp till tre parallella sessioner och här ges några axplock:

Parasiter påverkar kalvarnas tillväxt

Under rubriken ”Planera mot parasiter” beskrev Malin Bengtsson hur det genom åren har funnits motstridiga råd om parasiter,

betesläppning och betesplanering. Rådet nu är att inte släppa förstagångsbetande kalvar alltför tidigt på bete. Som unga är de inte effektiva idisslare och då är det bättre att avvakta tills det finns återväxtbete efter slåtter och att låta sinkor eller andragångsbetare göra första avbetningen. Ofta ser man inte på kalvarna att de lider av svag tillväxt utan detta konstateras genom mätning eller vägning i efterhand. Margareta Dahlberg visade ett praktiskt exempel där man år efter år tappat tillväxt och fodereffektivitet genom att inte anpassa betesplaneringen eller parera för att parasittrycket ökat efterhand.

Rätt vallkvalitet till varje djurslag

Malin Lovang beskrev en avancerad planeringssituation för att få rätt kvalitet på vallfodret till alla djur i en integrerad diko-produktion. Tjurar ska ha kvalitet i paritet med högavkastande mjölkkor medan kvigor, stutar och dikor har sina respektive behov. Det kan i princip gälla att planera för två-, tre- och fyrskördesystem samtidigt. I tvåskördesystemet gäller det också att ha rätt strategi för när förstaskörden ska tas. Den kan tas senare för att få anpassad kvalitet och kvantitet till dikorna i förstaskörden, eller tidigt för att sedan sikta på en optimal kvalitet för dikorna i en andraskörd. Dessutom ska man ha tur med vädet, eller planera efter erfarenhet, exempelvis väderdata från SMHI. Malin visade antal sammanhängande dagar utan nederbörd vid respektive skördetillfälle i olika flerskördesystem.

Ungtjurens näringsbehov

Helena Stenberg frågade sig och åhörarna om den perfekta ungtjursfoderstaten finns? Inledningsvis beskrevs tre olika foderstater med olika mängder av olika fodermedel och frågan ställdes vilken som borde ge bäst tillväxt. Svaret var att de borde ge ungefär samma produktionsresultat. Förutsättningarna på fodermarknaden och gården får avgöra valet för bästa ekonomi. Helena uppehöll sig vid en beskrivning av vommens funktion. I sammanhanget viktiga mätparametrar hos fodret är: fiberinnehåll mätt som NDF, proteinmängd och kvalitet mätt som AAT, energiinnehåll, balans mellan protein och energi mätt som PBV samt stärkelsehalt. Struktur, som är viktigt för vomfunktionen, kan vara en annan sak än fiber mätt som NDF, såttillvida att en alltför långt gången bearbetning av fodret i exempelvis en blandare kan ge ett foder med för liten strukturverkan trots hög andel NDF.

Forts. nästa sida

Bästa försäkringen för ett bra grovfoder är en nyetablerad vall. Vi har produkten som passar just din produktion.

Lantmännen
Lantbruk

www.lantmannenlantbruk.se

Praktisk ekonomi

Exempel från fyra gårdar på uppföljning av ekonomin i dikalvsföretag redovisades av Pernilla Salevid. Ekonomiuppföljningen är en traditionell resultaträkning som görs i en excelmodell och resultatet ligger till grund för bedömning av bl.a. investeringsutrymme och avvägning mellan arbetsinsats och eventuell nyinvestering. Siffrorna kom från en grupp köttproducenter som jämför data mellan sig. I en sådan grupp, som kanske inte ska innehålla de allra närmaste grannarna, gäller det att ge och ta samt att hålla på sekretessen. Intressanta nyckeldata som framkommit var att en typisk integrerad besättning har 40 % av intäkterna från EU, 40 % från ungnöt till slakt samt resterande 20 % från slakt av kor. De som enbart föder upp slaktungnöt har 10–20 % av intäkterna från EU och resterande från slakt. En aktuell fråga är kalvprisets utveckling i den bristsituation som råder idag där 500 kr högre pris måste täckas av 1,70 kr mer per kg till slakt.

Det nyttiga nötköttet

I ett sammanfattande pass beskrev Eva Hagström nyttan med nötkött: nyttig mat, miljö-, klimat- och samhällsnytta. Eva som har bakgrund på Naturvårdsverket och i Naturskyddsföreningen poängterade att svenskt kött behövs och är bra och nyttigt. Den aktuella debatten om köttproduktion ur klimat- och hälsoaspekter menar hon inte är riktad mot svensk köttproduktion. Köttkonsumtionen bör minskas men inte på bekostnad av den svenska produktionen. Exempel på nytta med svensk köttproduktion är den svenska naturbetesmarken som i sin artrikedom kan jämföras med tropisk regnskog. Som det tycktes med en speciell hälsning till oss vallproducenter, utsåg Eva vällen som den allra bästa proteingrödan. För att motsvara proteinproduktionen från ett hektar vall skulle det exempelvis krävas två hektar ärtar.

Lars Jakobsson, Lillkyrka, tel: 070-662 74 05,
e-post: lars.blyberga@outlook.com

Verdiprøving av gras og kløver i Norge – och en jämförelse med Sverige

Offisiell verdiprøving (sortsprøving) av förvekster i Norge er et oppdrag som Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) gjennomfører etter retningslinjer gitt av Mattilsynet. Hovedmålet med verdiprøvingen i förvekster er å framskaffe forsøksresultater som skal danne grunnlaget for godkjenning av nye sorter for opptak på norsk sortsliste.

Fleråriga arter legges ut to ganger med tre registrerings- og høsteår etter hvert utlegg. Artene blir prøvd i fem distrikter; Østlandet, Fjellbygdene i Sør-Norge, Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge. Forsøkene blir i hovedsak gjennomført på NIBIOs forskningsstasjoner. Resultater fra tre års prøving blir publisert i NIBIO Rapport hvert år. I et TEMA-ark er det sett på resultater fra prøving av timotei- og engsvingelsorter i perioden 2000 til 2013 og sorter av rød- og kvitkløver i årene 1998–2013. Alle sorter som er blitt godkjent etter prøving i denne perioden, samt alle utenlandske sorter, er sammenlignet med referansesortene Grindstad timotei, Fure engsvingel og Reipo rødkløver.

Timotei

Referansesortene Grindstad og Vega har vært med i alle 32 forsøksfelt (*antal försök*) i Sør-Norge utenom fjellbygdene, mens Noreng har vært referansesort (*mätare*) i 27 av dessa 32 forsøksfelt. Både Vega og Noreng hadde klart dårligere dekning (*täckning*) om våren i tredje engår og lavere avling (*mindre avkastning*) i alle slåtter og engår (*alla skördar och vallår*) enn Grindstad i Sør-Norge. Prøvesortene har vært med i enten 6 eller 10 forsøksfelt. Crescendo og spesielt Ragnar hadde klart dårligere dekning om våren i tredje engår enn Grindstad. I middel for hele perioden, og i de enkelte engår, var det bare Lidar, Switch og Liljeros som hadde like høy totalavling som Grindstad.

Engsvingel

Referansesortene Fure og Norild har vært med i 30 forsøksfelt i perioden, mens prøvesortene har vært med i 6, 8 eller 10 felt. Sortene Vidar, Veid og Norild hadde i Sør-Norge klart dårligere dekning i tredje engår og lavere totalavling enn referansesorten Fure. Mange av sortene hadde en annen fordeling mellom første og andre slått enn Fure. Hele fem av sortene hadde klart høyere avling i andre slått enn Fure, mens avlingen i første slått var lavere (Vidar, Veid, SW Revansch og Norild) eller like høy (Vinjar) som for referansesorten. Sorten Vestar hadde klart høyere avling både totalt, i alle slåtter

og engår enn Fure. I tillegg til Vestar gav også Liherold større avling i tredje engår sammenlignet med Fure.

Rødkløver

Amos hadde langt dårligere dekning om våren i tredje engår enn de andre sortene. Totalavlingen var ikke forskjellig fra Reipo, men fordelingen mellom første og andre slått var ulik, avlingen i andre slått for Amos var klart høyere enn for Reipo. Avlingsnedgangen fra første til tredje engår var også sterkere for Amos. Sortene Lasang, Betty og Lavine hadde klart lavere totalavling enn Reipo, med størst forskjell (*skillnad*) i første engår.

Jämförelse med svensk sortprovning

Provningen av vallsorter i Norge sker på fem platser i hela landet att jämföra med sju platser i hela Sverige. I Sverige tillkommer ytterligare fyra platser med regionala försök i vissa arter. Liksom i Sverige anläggs sorten två år i den officiella provningen, VCU (value for cultivation and use). I Sverige provas bara vitklöver, blålusern och ängsgröe i tre skördeår medan övriga arter provas i två skördeår, utom i norra Sverige, där man provar alla arter i tre år. I Norge provas alla arter i tre år och resultat redovisas regelbundet över de treårscykler som sorterna provas. Ibland gör man sammanställningar över längre perioder, som i lästipset nedan. I Sverige görs sammanställningar oftast i 10-årsperioder. I Norge betonar man vikten av sortens bestånd (planttäthet) på våren. Detta redovisas också i Sverige men vi ser det inte som en lika viktig egenskap.

Lars Nesheim, NIBIO (norsk del), tel: +47 959 88 526,
e-post: lars.nesheim@nibio.no

Magnus Halling, SLU (svensk jämförelse), tel: 018-67 14 29,
e-post: magnus.halling@slu.se

Lästips Nesheim, L. & Langerud, A. 2014. Verdiprøving av timotei-, engsvingel- og kløversorter. Resultater fra forsøk i perioden 1998–2013. Bioforsk TEMA 9(31). 6 s.
http://www.bioforsk.no/ikbViewer/page/tjenester/publikasjoner/publikasjon?p_document_id=116928.

Sortprovning av vallväxter – upplägg, metodik och resultat

Vallprovningen i södra och mellersta Sverige har utvecklats och förändrats sedan 2009. Tre basplatser har införts, vilka kompletteras av ett antal regionala försök finansierade av Sverigeförsöken. I ett forskningsprojekt testades två tider för första skörd i gräsförsöken och resultaten visar att nuvarande system att skörda vid mätarens vippgång ofta ger en bra jämförelse när det gäller ts-avkastning även för sorter eller arter av olika tidighetstyp.

Från anläggningen 2010 har all provning av vallväxter i södra och mellersta Sverige koncentrerats till tre basplatser för att få en mer pålitlig och kostnadseffektiv provning. Platserna har valts ut för att de väl representerar ett odlingsområde och också för att där finns en god kompetens att utföra fältförsök i vall. Platserna är Lilla Böslid i södra Halland, Rådde vid Långhem samt Uppsala. På Lilla Böslid och Rådde är Hushållningssällskapet utförare och i Uppsala är det SLU. Under perioden 2010 till 2015 har i genomsnitt 87 sorter anmälts till provning varje år, vilket är betydligt mer än perioden innan.

Basplatserna kompletteras med regionala försök med marknadssorter i Animaliebältet och i Hedemora, vilka alla har finansierats av Sverigeförsöken. Sedan 2010 har det rört sig om en utökning med 30 %. Detta, och att man använder samma försöksplan på samtliga platser, ger ett stabilt och säkert underlag för jämförelser av vallsorter. Försöken i det nya upplägget har betydligt fler sorter än i det gamla, vilket också innebär lägre provningsavgift per sort. Provningen på basplatserna bekostas fullt ut av sortföreträdarna.

Hur inverkar skördetiden?

I ett forskningsprojekt undersöktes hur sortjämförelserna påverkas av två olika skördetider i första skörd, jämfört med bara en. Frågan är aktuell eftersom skillnaden i utvecklingshastighet mellan olika sorter har blivit större. Studierna gjordes i sortförsöken med timotej, ängssvingel, rörsvingel, rörsvingelhybrid, engelskt rajgräs och rajsvingel. Ordinarie tid för första skörd är vid mätarsortens vippgång/axgång. Det innebär att vippan/axet är synligt till 50 % på minst 50 % av de fertila skotten. I timotej, ängssvingel, rörsvingel och rörsvingelhybrid gjordes en extra skörd 5 dagar innan ordinarie skörd. I engelskt rajgräs och rajsvingel gjordes en extra skörd 5 dagar efter ordinarie skörd. Undersökningen genomfördes i befintliga sortförsök i den officiella sortprovningen för vallgräs 2012–2014. Avkastning och näringskvalitet studerades.

Resultaten visar inte något säkert samspel mellan sort och skördetid för avkastning, vilket innebär att en gemensam tidpunkt för första skörd inte har en avgörande påverkan på relationen mellan sorter och arter som har olika tidighet och utvecklingsrytm inom det undersökta tidsintervallet. Detta gäller för alla arter utom engelskt rajgräs och rajsvingel, hos vilka en gemensam skördetid kan påverka sortjämförelserna p.g.a. samspel sort-skördetid. Resultaten för näringskvalitet visade inte heller något säkert samspel mellan sort och skördetid, vilket innebär att kvaliteten förändras lika över tid för alla sorter av de undersökta gräsarterna och att det räcker med en tidpunkt för skörd för att utvärdera förhållandet mellan dem.

Metodik för beståndsgraderingar

Graderingar används för att beskriva statusen för beståndet vår och höst. På våren ska de spegla tillväxtpotentialen inför växtsäsongen. I projektet har vi utvecklat en ny metodik för beståndsgradering, vilken innebär att om bara en sådd art finns i

Olika tidpunkter för första skörd påverkade relationerna i avkastning mellan sorter av engelskt rajgräs och rajsvingel men inte av timotej.

ett bestånd som är sått i rader och arten saknar utlöpare används graderingen ”planttäthet” i raderna. Är det i stället ett bestånd med flera sådda arter, ett bredsått bestånd eller om arten har utlöpare används graderingen ”marktäckning” för hela ytan. Med den nya metoden blir det tydligare vad graderingen står för. Tidigare användes gradering av slutenhet, vilket var ett mer otydligt begrepp.

Slutsatser

- Nuvarande system att skörda timotej, ängssvingel, rörsvingel och rörsvingelhybrid vid vippgång/axgång för mätarna ger en bra jämförelse för den totala avkastningen.
- Olika tidpunkter för första skörd påverkade relationerna i avkastning mellan sorter av engelskt rajgräs och rajsvingel, vilket innebär att valet av skördetid i dessa arter är mer kritiskt.
- Kvalitetsanalyserna visade att näringsinnehållet förändras lika över tid för alla gräsarter och att en tidpunkt för skörd räcker för att utvärdera förhållandet mellan sorter.

Tack

Tack till Stiftelsen lantbruksforskning (SLF) för finansiering av projektet ”Utveckling av den svenska sortprovningen av vallväxter”, projektnummer H1160289, www.lantbruksforskning.se

Magnus Halling, SLU, Inst. för växtproduktionsekologi, tel: 018-67 14 29, e-post: magnus.halling@slu.se

Lästips

Halling, M.A. 2014. Sortprovning i olika vallarter. Rapport från Växtodlings- och växtskydds dagar i Växjö den 3 och 4 december 2014. Sveriges lantbruksuniversitet, Södra jordbruksförsöksdistriktet, Meddelande från södra jordbruksförsöksdistriktet 67, 22:1–22:4.

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan

Posttidning **B**

Avs: Hushållningssällskapet

Box 5007, 514 05 LÄNGHEM

Mineralinnehåll i vallfoder för hästar – del 2, mikromineraler

I föregående del av Hötappen redovisade vi resultat från en studie av mineralinnehåll i svenskt och norskt inplastat vallfoder för hästar, och fokuserade då på makromineralerna. Nu har turen kommit till mikromineralerna, som ibland också kallas för spårämnen.

Till mikromineraler som är viktiga för hästar hör järn (Fe), mangan (Mn), koppar (Cu), zink (Zn), kobolt (Co) jod (I) och selen (Se). Att känna till innehållet av dessa i det vallfoder man utfodrar är betydelsefullt, dels för att vallfodret bidrar med varierande andel av dem till hästens dagliga behov, dels för att sammansättningen av mikromineralerna varierar i vallfodret. Detta påverkar vilken typ av mineralfoder man bör komplettera vallfodret med i foderstaten.

Vi har undersökt innehållet av mikromineraler i inplastat vallfoder (tabell 1) samt om det finns några skörde faktorer som påverkar innehållet av mikromineraler i vallfoder.

Tabell 1. Mikromineralinnehåll i vallfoder på hästgårdar i Sverige och Norge, mg per kg torrsbstans

Mikro-mineral	Antal prov över detektionsgränsen	Minsta värde	Största värde	Medel-värde
Kobolt	124	0,01	1,20	0,09
Koppar	124	1,8	11,0	4,9
Järn	124	44	1991	194,0
Mangan	124	12	364	85,0
Zink	124	13	96	23,2
Jod	78	0,14	3,93	0,25
Selen	20	0,03	0,28	0,03

I studien analyserades inplastat vallfoder från 124 gårdar (99 svenska och 25 norska). Resultaten redovisas i tabell 1. Provtagningen gjordes under en tvåårsperiod. Påvisbart innehåll av jod och selen fanns endast i 78 respektive 20 prover, i resterande prov var nivåerna av jod och selen så låga att de inte gick att mäta. Innehållet av kobolt och järn var generellt högre i norska jämfört med svenska prover. Innehållet av koppar var högre i foder från återväxtskörd jämfört med förstaskörd, samt var lägre i rena gräsvallar än i blandvallar. Inga andra av de undersökta skörde faktorer påverkade mikromineralinnehållet i vallfodret. Växtplats och jordart verkar ha större inverkan på mikromineralinnehållet än t.ex. växtart, botaniskt utvecklingsstadium och vallskötsel.

Foto: Cecilia Müller

Cecilia Müller, SLU, Inst. för husdjurens utfodring och vård, tel: 018-67 29 93, e-post: Cecilia.Muller@slu.se

Lästips

Müller, C. Mineraler i vallfoder. Hästsverige.

<http://www.hastsverige.se/Mineraler-ivallfoder.html>

Zhao, Xue, 2014. Content of macro- and micromineral in wrapped forages for horses. Second cycle, A2E. SLU, Inst. för husdjurens utfodring och vård.

<http://stud.epsilon.slu.se/7332/>

God Jul o Gott Nytt År!

tillönskas
Svenska Vallföreningens medlemmar!

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2016.

Manusstopp

Nr 1 15 jan

Utgivning

12 feb

Redaktionskommitté: Nilla Nilsdotter-Linde, ansvarig utgivare, tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsdotter-Linde@slu.se

Gun Bernes, tel: 090-786 87 44, e-post: gun.bernes@slu.se

Red. o layout: **Irène Persson**,

tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 400 kr till pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.

ISSN 1653-8064

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIE

utlyser forskningsanslag och resestipendier ur följande stiftelser:

- Stiftelsen Anders Elofsons fond
- Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder

Resestipendier och anslag ur stiftelserna kan sökas av såväl verksamma lantbrukare som forskare, rådgivare och lärare.

Tillgängliga medel disponeras för främjande av forskning inom betes- och vallkulturens samt fröodlingens ämnesområden samt för bidrag till resor, framförallt utomlands, för studier inom vallodlingens, vallfoderberedningens och vallfoderutnyttjandets områden.

Information om stiftelserna och anvisningar för ansökan finns på www.ksla.se

Ansökan och besked som görs elektroniskt, ska vara KSLA tillhanda **senast den 15 februari 2016 kl.17.00**. Akademien har bytt anslagssystem. Nytt konto måste skapas för att skicka ansökan även om man hade ett konto i det gamla systemet. Besked meddelas v 12, 2016.

Mer info: KSLA, tel: 08-54 54 77 00.